

Editorial

Naším hlasem – náročné situace a potřeby těch, kteří je prožívají, z jejich pohledu

Kniha Carol Gilligan *In a Different Voice* v tiskové podobě zhmotnila a zdůraznila zkušenost žen a dívek s oblastí morálního vývoje a pozdvihla tak jejich hlas na roveň teorie morálky postavené na mužské zkušenosti. V předkládaném čísle jsem chtěl umožnit totéž, tedy vytvořit prostor pro autorky a autory, kteří by ve svých textech nechali, metaforicky a prakticky řečeno, zaznít hlasy těch, kteří zažívají různé náročné situace, kteří se potýkají se zkušeností vyloučení z majoritní společnosti či kteří prožívají neporozumění ze strany svého okolí. Tematicky zaměřené texty se k pohledu lidí s rozdílnými zkušenostmi s náročnými situacemi přibližují z odlišných úhlů pohledu.

Antonio Sánchez-Bayón a Jesús J. Sánchez-Narricarte se v článku *Religion, Migration and Political Economy in the USA: from Open-doors to Raids and Sanctuaries for Dreamers* věnují reflektování širších souvislostí podob přijímání nebo odmítání lidí, kteří museli z různých důvodů utéct ze země svého původu. Poukazují mimo jiné na možný vliv konkrétních podob komunikování tématu migrace, stejně jako na možný zásadní vliv náboženských hnutí – v případě článku *Sanctuary movement*. Autoři tento vliv reflektují také v kontextu širších politických a sociálních aspektů. Širším aspektem zesilování hlasů těch, kteří se nacházejí v náročných životních situacích, se věnují také autorky Veronika Kudrličková, Jitka Vacková, Radka Prokešová a Kladie Němečková. Zaoberají se totiž kulturou organizací, které pomáhají lidem v náročných situacích. V článku *Kultura organizací, které poskytují sociální služby* představují výsledky výzkumu využívajícího smíšenou strategii s důrazem, či s prioritizací kvantitativní části. Z kvantitativní i kvalitativní části výzkumu vyplývá, že ve sledovaných organizacích je kultura vnímána jako pozitivní, bez větších konfliktů. Petr Macek a Tereza Lásková realizovali polostrukturované rozhovory s 15 odborníky, které byly zaměřené na rituál posledního rozloučení pohledem doprovázejících osob. Na základě nich představují doprovázející osobu jako toho, „kdo cítí spojení s“ konkrétním člověkem v jeho konkrétní situaci, a to i v případě, že se jedná o profesionální pomáhající aktivitu. V článku *Rituals of the Last Farewell in Contemporary Czech Society* představují pohled na rituály jak z hlediska jejich pojetí, tak z hlediska vazby rituálů na liminalitu a spiritualitu. Důležitost spirituality se projevuje nejen např. na vztahu ke smrti, ale také ve výběru místa rituálu.

Silvie Ročovská seznamuje čtenáře s analýzou již publikovaných vědeckých prací, které se zabývají na děti, jejichž rodiče mají diagnostikované duševní onemocnění. Předkládaný text, nesoucí název *The Impact of a Parent's Mental Illness on a Child's Life*, pojímá jako teoretickou esej a představuje různá témata identifikovaná v analyzovaných zdrojích. Věnuje se jak rizikovým, tak protektivním faktorům a dále specifickým potížím, které děti zažívají (na emoční i např. na společenské rovině). Z článku čtenáři získají základní přehled o tématech, která se zmíněného vlivu týkají. Poslední tematicky zaměřený článek autorů Michael Oyebowale Oyetade a Esther Adeola Femi-Olubi s názvem *Christian Ethics and Nigerian Politics: a Reflection on Philippians 2:3-4*

zaměřuje pozornost na interpretaci Listu Filipským 2,3-4 ve specifickém kontextu křesťanské etiky a normativní politické teorie aplikované v Nigerii. Ve svém textu autoři využívají jak analýzu lokálních periodik, tak analýzu zmíněné části Bible. Zdůrazňují, že jsou to právě sobeckost a arogance, které mohou učinit křesťanství nerelevantním, budou-li se projevovat v činech lidí hlásících se ke křesťanství.

Kromě tematických článků můžete v tomto čísle dále najít dva články označené jako Varia – recenzi a rozhovor. Pavel Moravec a Lucia Lacková (článek *Responsibility and Challenge: Psychological Analysis of Covid-19 Information in Journal of Czech Christian Academy*) zkoumají způsoby prezentace informací o covidu-19 v křesťanském tisku (zde specificky magazín *Universum*). Autoři popisují identifikovaná témata (např. výzvy a příležitosti, hledání spirituální dimenze krize apod.) a srovnávají je s informováním o covidu-19 ve fundamentálněji zaměřeném periodiku *Regina*. V článku *Reflexe a sebereflexe v kvalifikačním vzdělávání v sociální práci jako cesta k harmonické osobnosti pracovníka* autorky Zdeňka Dohnalová a Mirka Nečasová obracejí svoji pozornost k oblasti reflexivity, resp. sebe-reflexe. Za tímto účelem představují dvě případové studie (Alžběta a Bára), zpracované na základě deníků studentek a studentů VOŠ, které původně nebyly vytvářeny za účelem jejich výzkumné analýzy. Ján Mišovič se v recenzi knihy *Morální slepota* zabývá mj. otázkou, co ovlivňují poskytovatelé ideálů, dále důvody strachu či tzv. konzumními univerzitami. V neposlední řadě pak můžete svůj čas určený pro čtení tohoto čísla věnovat rozhovoru s Dr. Ondřejem Doskočilem. Rozhovor se dotýká jak potřeb pacientek a pacientů, kteří se na Dr. Doskočila obracejí jako na nemocničního kaplana, tak možnosti tzv. mluvit za pacienty ve vztahu k nemocnici.

Přejeme Vám za celý kolektiv časopisu příjemné čtení.

Jan Kaňák, Michal Opatrný, Daniela Blank
koeditoři čísla